

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

[Підпис] Ярослав ШТАНЬКО

30 *08* 2024 р.

**ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Фінансовий менеджмент»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

к.е.н, доцент кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПЕТРУНЧАК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Мирослава ТИМОЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

е-mail	iryna.petrunchak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра управління та адміністрування
Посилання на сайт	Ірина ПЕТРУНЧАК
Сторінка курсу в СДО	Економіка сталого розвитку

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Освітня компонента «Економіка сталого розвитку» спрямована на глибше розуміння концепції сталого розвитку та її вплив на сучасну економіку. Практична значущість цієї дисципліни полягає у вирішенні актуальних економічних проблем, пов'язаних з глобальним зростанням, забезпеченням добробуту та збереженням навколишнього середовища. Здобувачі ознайомляться з теоретичними основами та здобудуть практичні знання, акцентуючи увагу на інтеграції економічних, екологічних та соціальних аспектів у процесі прийняття рішень.

Мета та завдання дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти основ цілісного екоцентричного світогляду щодо напрямів розвитку цивілізації, шляхів гармонізації екологічних, економічних та соціальних аспектів людської діяльності на глобальному, локальному та місцевому рівнях, а також сучасних підходів щодо кількісної оцінки управлінських рішень у контексті сталого розвитку.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- принципи, методи, методологію економічних наук у контексті сталого розвитку;
- сучасні інструменти і технології забезпечення сталого розвитку;
- шляхи застосування інформації для прийняття рішень щодо забезпечення сталого розвитку.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- застосовувати принципи, методи, методологію економічних наук у контексті сталого розвитку;
- створювати та застосовувати нові знання, сучасні інструменти і технології забезпечення сталого розвитку;
- формулювати і перевіряти гіпотези економіки сталого розвитку.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Фінансовий менеджмент»), введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» 01 вересня 2022 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
<p>ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	5		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	4 (в годинах)
	практичні	16 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		60 (в годинах)	78 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Макроекономіка	Аналіз господарської діяльності
Мікроекономіка	
Менеджмент	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Концепція економіки сталого розвитку (2 год.)

Становлення та еволюція концепції сталого розвитку.

Основні цілі та принципи концепції сталого розвитку.

Аналіз взаємозв'язку між основними компонентами сталого розвитку.

Питання для самостійного вивчення (2 год.): Роль міжнародних організацій у формуванні концепції сталого розвитку (1, 2).

Тема 2. Формування концепції сталого бізнесу (2 год.)

Роль інновацій у впровадженні Цілей сталого розвитку.

Бізнес-моделі для сталого розвитку.

Інтеграція Цілей сталого розвитку у бізнес-процеси.

Питання для самостійного вивчення (4 год.): Економічний розвиток та економічне зростання, фактори економічного зростання, метрики циркулярної економіки, сталє лідерство як ключ до впровадження цілей сталого розвитку (3, 6).

Тема 3. Екологічні проблеми сталого розвитку (2 год.)

Глобальні екологічні ризики та меж природних ресурсів.

Екологічна політика України та пріоритети збалансованого розвитку.

Поняття екологічного сліду.

Питання для самостійного вивчення (4 год.): Екологічні ризики, особливості Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», стратегію державної екологічної політики України на період до 2030 року, управління відходами (3, 7, 8, 9).

Тема 4. Вимірювання сталого розвитку (індикатори та індекси) (2 год.)

Цілі і завдання моніторингу переходу до сталого розвитку.

Сутність і види моніторингу сталого розвитку.

Характеристика економічних, екологічних та соціальних індикаторів сталого розвитку.

Питання для самостійного вивчення (4 год.): Методологія розрахунку індикаторів сталого розвитку, приклади комплексних індикаторів сталого розвитку (показник реального прогресу, індекс живої планети, екологічної сталості, екологічного виконання, щасливої планети), аналіз отриманих даних та індикаторів (1, 3).

Тема 5. Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу (2 год.)

Поняття людського розвитку, методи його вимірювання.

Рівень життя і людський розвиток.

Освіта і людський розвиток.

Питання для самостійного вивчення (2 год.): Здоров'я, тривалість життя і людський розвиток. Людський розвиток і гендер (1, 3).

Тема 6. Стратегії сталого розвитку територіальних громад (2 год.)

Сталий бізнес та інтереси громади.

Роль соціального підприємництва та інвестицій впливу у розвитку громади.

Довгострокове стратегічне планування.

Питання для самостійного вивчення (2 год.): Об'єкти, мета та організація сталого розвитку на місцевому рівні. Специфічні рекомендації ООН щодо розвитку міст і населених пунктів. Цільові програми як документ сталого розвитку (2, 6).

Тема 7. Стратегія сталого розвитку України (2 год.)

Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні.

Національні особливості переходу України на шлях сталого розвитку.

Індикатори сталого розвитку в Україні.

Питання для самостійного вивчення (4 год.): Проблема енергоефективності української економіки, перспективи відновлюваної енергетики в Україні, значення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС для сталого розвитку України (1, 3).

Зміст практичних занять

Практичне заняття №1 (2 год.)

Тема 1. Концепція економіки сталого розвитку (2 год.)

1. Основний зміст поняття економіки сталого розвитку.
  2. Еволюція концепції сталого розвитку.
  3. Вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку.
  4. Взаємозв'язок між економічною, соціальною та екологічною складовими сталого розвитку.
  5. Міжнародні організації у формуванні концепції сталого розвитку.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Практичне заняття №2 (2 год.)

Тема 2. Формування концепції сталого бізнесу (2 год.)

1. Роль інновацій у сучасному підприємстві.
  2. Основні переваги бізнес-моделей сталого розвитку.
  3. Типи бізнес-моделей сталого підприємництва.
  4. Поняття та основні принципи кругової економіки.
  5. Метрики циркулярної економіки.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Практичне заняття №3 (2 год.)

Тема 3. Екологічні проблеми сталого розвитку (2 год.)

1. Критичні напрямки впливу людської діяльності на планету.
  2. Поняття меж природних ресурсів.
  3. Внутрішні аспекти політики екологічної безпеки України.
  4. Сутність екологічного сліду та шляхи його зниження.
  5. Форми еколого-економічних інструментів.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Практичне заняття №4 (4 год.)

Тема 4. Вимірювання сталого розвитку (індикатори та індекси) (4 год.)

1. Суть індикаторів та індексів для оцінки прогресу сталого розвитку.
  2. Роль Комісії ООН у створенні індикаторів для моніторингу процесу у досягненні ЦСР.
  3. Характеристика показників, що входять до груп економічних, екологічних та соціальних індикаторів.
  4. Вивчення прикладів індикаторів для різних країн та їх впливу на глобальний розвиток.
  5. Методологія розрахунку комплексних індикаторів сталого розвитку.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Практичне заняття №5 (2 год.)

Тема 5 Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу (2 год.)

1. Сутність поняття людського розвитку.
  2. Показники для виміру людського розвитку.
  3. Зв'язок між людським розвитком і Цілями розвитку тисячоліття.
  4. Взаємозв'язок між людським розвитком та економічним зростанням.
  5. Місце освіти у людському розвитку.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Практичне заняття №6 (2 год.)

Тема 6. Сталий розвиток - спільні цінності (2 год.)

1. Роль громад у розвитку суспільства.
  2. Способи взаємодії бізнесу з громадою.
  3. Інвестиції впливу та соціальне підприємництво.
  4. Значення стратегічного планування на місцевому рівні.
  5. Організація розробки стратегій сталого місцевого розвитку.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Практичне заняття №7 (2 год.)
Тема 7. Стратегія сталого розвитку України(2 год.)

1. Головні аспекти переходу України до сталого розвитку.
  2. Цілі розвитку тисячоліття та Україна.
  3. Індикатори сталого розвитку в Україні.
  4. Проблема енергоефективності української економіки.
  5. Перспективи відновлюваної енергетики в Україні.
- Усне опитування, ситуаційні завдання, тести.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	78
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	12	8
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	14	16
Підготовка звітів з практичних робіт	8	–
Підготовка до поточного контролю	4	8
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	22	46

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань здобувачів освіти, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з «Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу» здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні та семінарські заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

«Положення про академічну доброчесність» закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Положення про академічну доброчесність» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів» містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем</p> <p>Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда).</p> <p>Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи).</p> <p>Практичні методи (вправи, практичні роботи).</p> <p>Творчі (дослідження студентів).</p> <p>Метод самостійної роботи.</p> <p>Робота під керівництвом викладача.</p> <p>Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).</p>	<p style="text-align: center;">Залік.</p> <p>Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г. Стратегія сталого розвитку : підручник. Гельветика, 2019. - 446 с.
2. Добровольський В.В., Безсонов Є.М., Непеїна Г.В. та ін. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021.– 160 с.
3. Якименко І.Л., Петрашко Л.П., Димань Т.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. К.: НУХТ, 2022. - 337 с.

Додаткова література

4. Войціховська А., Кравченко О., Мелень-Забрамна О. та ін. Крайні європейські практики управління відходами : посіб. [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів: «Компанія “Манускрипт”», 2019. - 64 с.

Електронні інформаційні ресурси

5. Цілі сталого розвитку та Україна <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>
6. Бізнесу про сталий розвиток - https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+SDB101+2020_T2/home
7. Закон України Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
8. Закон України Про стратегічну екологічну оцінку - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.
9. Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.
10. Дослідження «Ідеї для мікробізнесу: практичні поради для ВПО та населення Донецької і Луганської областей». - Режим доступу: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/ideyi-dlya-mikro-biznesu>